

Секција за зоонозе СВД / Section of zoonoses SVA
Катедра за заразне болести животиња и болести пчела ФВМ, Београд
Depart. of infec. animal disease and bee disease FVM Belgrade
Општина Лебане / Municipality Lebane

ПРВИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ЕПИЗООТИОЛОШКИ ДАНИ
FIRST INTERNATIONAL EPIZOOTIOLOGY DAYS

(XIII ЕПИЗООТИОЛОШКИ ДАНИ СРБИЈЕ / XIII SERBIAN EPIZOOTIOLOGY DAYS)

ЗБОРНИК
РАДОВА И КРАТКИХ САДРЖАЈА
BOOK OF ABSTRACTS

6.-9. април 2011.године, April 6-9th,2011
Сијаринска бања, Sijarinska spa
Лебане, Lebane

**ПОКРОВИТЕЉ: МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Organizational Committee

President: Prof. Bosiljka Đuričić, PhD

Vice president: Zoran Ilić, DVM

Secretaries: Božidar Ljubić, DM, Miloš Petrović, MsC, Ana Samokovlija, DVM

Secretariate: Anđelković Radivoje, Babić Milorad, Vidić Branka, Valčić Miroslav, Veljković Predrag, Vlahović Mira, Vukelić Olivera, Golubović Srboljub, Dačić Miroljub, Debeljak Zoran, Đuković Vera, Živojinović Milena, Živulj Aleksandar, Zuko Almedina, Ilić Hranislav, Ilić Radmila, Ignjatović Radisav, Jakić Dimić Dobrila, Janku Đorđe, Jovanović Veselin, Jovanović Nenad, Katrinka Zoran, Katić-Radivojević Sofija, Lako Branislav, Laušević Dejan, Maksimović Slobodan, Marić Jelena, Marković Dragutin, Marinković Zoran, Marušić Predrag, Maslovarić Predrag, Milković Miodrag, Mitrović Novalina, Molnar Tibor, Nedić Drago, Nešković Milijana Parlić Milan, Plavša Nada, Radenković-Damnjanović Brana, Raičević Zoran, Reljić Mirjana, Rogožarski Dragan, Samardžić Sveta, Santrač Violeta, Stankov Srđan, Stokić-Nikolić Slavonka, Tijanić Jadranka, Tomić Aleksandar, Trifunović Ružica, Uzelac Silva, Čekanac Radovan, Šeguljev Zorica

Editorial Committee:

Prof dr Sanja Aleksić Kovačević, (president), Nikola Knežević, Stajković Novica, Gligić Ana, Bosiljka Đuričić, Ivan Pavlović, Almedina Zuko, Tamás Petrović, Snežana Radivojević, Peter Hostnik, Jovan Bošnjakovski

Honorific Committee :

Belev Nikola, Bobos Stanko, Jevtić Stojan Mićović Zoran,, Tomašić Armin, Krančić Zec Ivana, Mašić Zoran, Pavlović Radovan, Pugliese Antonio, Stojković Miodrag, Todorović Veljko, Stanković Mića, Drašković Slobodan

International Scientific Committee: Norbert Nowotny (Austria), Nedelcho Nedelchev, Georgi Georgiev, Ilija Tsachev, (Bulgaria), Carlo Valente, Vincenzo Cuteri (Italy), Davor Ojkić (Canada), Drago Nedić, Almedina Zuko (Bosnia and Herzegovina), Tadej Malovrh, Peter Hostnik (Slovenia), Vladimir Zlobin (Russia), Dejan Laušević (Montenegro), Jovan Bošnjakovski, Dine Mitrov (Macedonia), Željko Cvetnić, Vladimir Savić (Croatia), Doina Danes (Romania), Evanthia Petridou, Spiridon Kritas, Katerina Loukaki (Greece)

ОЗЛЕЂИВАЊЕ ЉУДИ ОД ЖИВОТИЊАНА ПОДРУЧЈУ БЕОГРАДА–ПРОБЛЕМИ И РИЗИЦИ

Радивојевић Снежана¹, Љубић Б.¹, Буричић Босиљка², Павловић И.³, Беговић – Лазаревић Ивана¹

¹Градски завод за јавно здравље, Бул. Деспота Стефана 54а, Београд

²ФВМ, Бул. ослобођења 18, Београд

³НИВ –Београд–, Војводе Тозе 11, Београд

Увод – На подручју Београда последњих година бележи се значајно увећање популације паса луталица у урбаним и руралним срединама, што је последица неадекватног спровођења мера предвиђених законом. Повећање броја «уличних» паса је разлог све учесталијег озлеђивања грађана што представља значајан здравствени и економски проблем. Велики број невакцинисаних животиња (паса и мачака), због могућности контакта са лисицама инфицираним вирусом беснила представља реалну опасност за појаву беснила код домаћих животиња, али и код човека. Последњи случајеви беснила код људи на територији Србије регистровани су у Војводини (1964.), централној Србији (1976.) и на Косову и Метохији (1980.). На подручју Београда се просечно годишње озледи око 3.000 људи од животиња, а само 5-10% озлеђених добија комплетну антирабичну заштиту. Од 2007. године Градски завод за јавно здравље активно прати, истражује и прикупља податке о озлеђеним лицима и надзору над животињама. Пружање помоћи особама озлеђеним од животиња обавља се у Институту за инфективне и тропске болести.

Циљ рада – је да се прикаже и анализира учесталост озлеђивања грађана Београда од животиња и обухваћеност антирабичном заштитом, у периоду од 2007. – 2010. године, и укаже на проблеме и ризике од озледа.

Материјал и метод – у раду су за приказ коришћени подаци из протокола Пастерове амбуланте Института за инфективне и тропске болести, годишњи извештаји Градског завода за јавно здравље, епидемиолошки упитници и резултати активних епидемиолошких испитивања. Епизоотиолошка испитивања су се састојала од дијагностичког прегледа узорака мозга животиња сумњивих на беснило и животиња које озлеђују грађане Београда. Дијагностичка испитивања животиња су обављена у лабораторији Научног Института за ветеринарство Србије и у Пастеровом Заводу за антирабичну заштиту, Нови Сад.

Резултати – На подручју Београда од 2007. до 2010. године Пастеровој амбуланти Института за инфективне и тропске болести јавило се 10271 озлеђено лице од животиња (паса и мачака) ради пружања помоћи. Постекспозиционом антирабичном заштитом према индикацијама у овом периоду обухваћено је 5,6% (578) озлеђених лица, што је незадовољавајуће с обзиром на велики број непознатих животиња. Озлеђивање људи се региструје на свим општинама. Највише озлеђених је са територије општине Вождовац (12,5%) и Чукарица (11,2%), а најмање из Сопота (0,9%). Озлеђивање грађана се дешава током целе године, а највећи број озлеђених је забележен у периоду од априла до септембра (4967/48,4%). Међу озлеђенима су заступљени сви узрасти, а највише деца школског узраста од 7 – 19 година (2287/22,3%) и особе старости преко 60 година (1792/17,4%). У односу на анатомску локализацију најчешће су озледе екстремитета (нога – 68,9%, рука и шака – 22,6%), а најмање озледе главе – 2,5%. Животиње које најчешће озлеђују људе су пас (88,7%) и мачка (11,1%). У 36,8% случајева озледе су нанеле животиње познатих власника, а 63,2% озледа је од непознатих животиња (луталица). Вакцинални статус је непознат за 90,6% животиња које су озледили грађане Београда, а познат је за само 3,6% животиња.

Налог Републичкој ветеринарској инспекцији за спровођење надзора над животињама је прослеђен за 67,5% случајева озледа, док за 32,5% озледа није. Од 2007. до 2010. године на подручју Београда озлеђено је 8 особа од 4 животиње (пас – 2, мачка – 2) код којих је прегледом узорка мозга у лабораторији Научног института за ветеринарство Србије – Београд, доказано беснило.

У периоду од 2000. – 2010. године обављен је дијагностички преглед 498 животиња сумњивих на беснило. Од укупног броја прегледаних узорака мозга разних врста животиња (пас, мачка, лисица) 29,9% (149) је било позитивно на беснило. Највише позитивних узорака је пореклом од дивљих животиња, првенствено лисица – 138 (92,6%). Од домаћих животиња позитивно је било 11 (7,4%) и то 4 пса, 5 мачака и 2 козе. У последњој деценији се региструје пораст позитивних случајева беснила код животиња, за око два и по пута (29,9%), у односу на период до 2000. године (12,2%).

Закључак - У посматраном периоду (2007. – 2010.) на подручју Београда регистровано је 10.271 озлеђено лице од животиња. Обухват заштићених лица антирабичном вакцином од 5,6% (578) је назадовољавајући, с обзиром на велики број непознатих животиња код којих није спроведен надзор и контрола вакцинације. Позитивни случајеви беснила код животиња у протеклом периоду показују тренд пораста и потврђују да је шире подручје града угрожено беснилом које се одржава у популацији лисица, али се не може искључити угроженост ни урбаних делова града. Удвостручење броја «уличних» паса последњих година и све учесталије озлеђивање грађана представља озбиљан здравствени и економски проблем. За решавање проблема неопходна је заједничка сарадња и ангажовање здравствене и ветеринарске службе у циљу благовременог предузимања мера у складу са законском регулативном и подршка шире друштвене заједнице.

Кључне речи: – озлеђена лица, антирабична заштита, беснило, надзор, животиње

Прим. мр сци др Снежана Радивојевић, спец.епидемиолог, Прим.др Божидар Љубић, спец.епидемиолог, Др Ивана Беговић-Лазаревић, спец. епидемиолог, Градски завод за јавно здравље, Бул. деспота Стефана 54а, Београд; проф др Босиљка Ђуричић, ФВМ, Бул ослобођења 18, Београд, др Иван Павловић, НИВ ~Београд~, Војводе Тоше 11, Београд